

ความจริง" หายไป เหลือเพียง "...ทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว"
iLaw จึงสรุปพันธลงไปเลย ว่า ข้อกำหนดฯ ในฉบับที่ 27

นี้ ห้ามเสนอข่าวที่ "เป็นความจริง" หากทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว

จากข้อสรุปของ iLaw ก็มีการบ่นกระแสดังกล่าวไปว่า รัฐบาลมีเจตนาจะสั่งห้ามนำเสนอความจริงที่สะท้อนถึงความล้มเหลวของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาโควิด-19 โดยใช้ข้ออ้างว่าจะทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว

มีโยที่ วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายกฎหมาย จะออกมาชี้แจงโต้แย้งข้อสรุปของ iLaw โดยยืนยันว่า การเสนอข่าวที่ก่อให้เกิดความหวาดกลัว หากเสนอข้อเท็จจริงไม่ถือว่ามีความผิด และข้อความดังกล่าวก็คัดลอกมาจาก พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ที่ใช้มาตั้งแต่ปี 2548 ถ้าเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพก็ขัดรัฐธรรมนูญตั้งแต่ตอนออก พ.ร.ก.ฉุกเฉินแล้ว

แต่ดูเหมือนว่า ความไม่ไว้ใจของสื่อที่เกิดขึ้นเมื่อครั้งรัฐบาลคสช.จะออกกฎหมายตีทะเบียนสื่อ ยังคงอยู่ 6 องค์กรวิชาชีพสื่อประกอบด้วย สมาคมสื่อมวลชนแห่งชาติ สมาพันธ์วิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ และสหภาพแรงงานกลางสื่อมวลชนไทย จึงได้ร่วมกันออกแถลงการณ์เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2564 เรียกร้องให้รัฐบาลทบทวนการออกข้อกำหนดฯ ฉบับที่ 27 ข้อ 11 ดังกล่าวเสีย เนื่องจากข้อกำหนดนี้อาจเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจในการปิดกั้นข้อมูลข่าวสารได้ และในทางปฏิบัติ ก็มีกฎหมายอื่นหลายฉบับที่ใช้ดำเนินการกับผู้ที่มีเจตนาบิดเบือนข่าวสารได้อยู่แล้ว

แต่เมื่อผ่านไปเกือบ 2 สัปดาห์ ยังไม่ได้มีการทบทวนหรือแก้ไขข้อกำหนดดังกล่าว ซ้ำ "ลุงตู่" ยังได้โพสต์ข้อความในเฟซบุ๊กกำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบังคับใช้มาตรการในข้อกำหนดดังกล่าวอย่างจริงจัง

6 องค์กรวิชาชีพสื่อจึงออกแถลงการณ์ร่วมกันอีกครั้ง ในวันที่ 28 กรกฎาคม เรียกร้องรัฐบาลยกเลิกมาตรการตามข้อกำหนดฯ ข้อที่ 11 ดังกล่าว ซึ่งเนื้อหาของแถลงการณ์เป็นการปลูก "มีอบสื่อ" แบบกลายเป็น โดยบอกว่าที่รัฐบาลต้องใช้มาตรการตามข้อ 11 นั้นก็เพื่อปกป้องความล้มเหลวผิดพลาดในการแก้ไขปัญหาโควิด-19 พร้อมเรียกร้องให้ผู้คนในวงการสื่อแสดงออกพร้อมกัน เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกมาตรการตามข้อกำหนดดังกล่าว จนมีการติดกอบรูปที่มีข้อความ "หยุดคุกคามสื่อ หยุดคุกคามประชาชน" บนภาพโปรไฟล์โซเชียลมีเดียของสื่อแต่ละคน

แต่ในวันเดียวกันนั้นเอง รัฐบาลได้ออกข้อกำหนดตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ เพิ่ม เป็นฉบับที่ 29 ให้สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สั่งผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตระดับการให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่เลขที่อยู่ไอพี (IP address) ของผู้ที่เสนอข่าวที่

ก่อให้เกิดความหวาดกลัว หรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสารได้ทันที นำมาซึ่งเสียงโอดครวญไปทั่ววงการสื่อ แม้ว่าเป้าหมายของการออกข้อกำหนดนี้จะมุ่งไปที่การกำจัดข่าวปลอมก็ตาม แต่ก็เปิดช่องให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถเล่นงานสื่อที่ทำหน้าที่โดยสุจริตได้

วันที่ 30 กรกฎาคม ตัวแทน 6 องค์กรสื่อได้ไปยื่นจดหมายเปิดผนึกถึงนายกรัฐมนตรี ผ่าน อรุณา บุรุษยศิริ โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เรียกร้องให้ยกเลิกข้อความในข้อที่ 11 ของข้อกำหนดที่ออกตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ 27 และข้อกำหนดที่ออกตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ 29

และเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม กลุ่มภาคีนักกฎหมายและตัวแทนสื่อมวลชนออนไลน์ 12 รายยื่นฟ้อง พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะ ผอ.ตบช.ต่อศาลแพ่ง เพื่อให้เพิกถอนข้อกำหนดฉบับที่ 29 ดังกล่าว ซึ่งศาลแพ่งได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม คู่กรมอัยการขอให้รัฐบาลระงับการบังคับใช้ตามข้อข้อกำหนดดังกล่าวไว้ก่อน

เนื่องจากข้อห้ามเผยแพร่ข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวตามข้อกำหนดฉบับที่ 29 นั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะข้อความอันเป็นเท็จ จึงมีลักษณะไม่แน่ชัดและขอบเขตกว้างทำให้ประชาชนและผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนไม่มั่นใจในการแสดงความคิดเห็นและสื่อสารตามเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติคุ้มครองไว้

ส่วนการสั่งระงับการให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่เลขที่อยู่ ไอพี (IP address) ที่มีการเผยแพร่ข้อความหรือข่าวสารในอินเทอร์เน็ตที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดฯ นั้น พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ไม่ได้ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีกระทำได้ อีกทั้งการระงับไอพีก็จะกระทบถึงผู้ใช้บริการที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเผยแพร่ข้อความหรือข่าวสารดังกล่าวด้วย

นอกจากนี้ ศาลยังบอกว่า มีมาตรการทางกฎหมายอีกหลายฉบับให้สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการบิดเบือนข่าวสารได้ อีกทั้งรัฐสามารถใช้สื่อในการกำกับเป็นเครื่องมือในการให้ความรู้เพื่อการรู้เท่าทันสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือนแก่ประชาชนได้ด้วย

คำสั่งของศาลแพ่งดังกล่าว ทำเอา "ลุงตู" ถึงกับหน้าหงาย เพราะเป็นการสะท้อนถึงความไม่รู้โอหนอหนนของฝ่ายกฎหมายที่ออกมาข้อกำหนดที่มีช่องโหว่มากมายมาบังคับใช้กับประชาชน แม้จะอ้างถึงเจตนาที่จะป้องกันการบิดเบือนข้อมูลข่าวสารก็ตาม

ท้ายที่สุด พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ต้องยอมออกข้อกำหนดตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ เป็นฉบับที่ 31 ให้ยกเลิกข้อกำหนดตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ฉบับที่ 29 มีผลตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2564 เป็นต้นไป

ขณะที่ วิษณุ เครืองาม ก็ได้รายงานต่อที่ประชุม ครม.วันที่ 10 สิงหาคมว่า รัฐบาลจะไม่สู้คดีต่อ คือให้เป็นไปตามคำสั่งศาลแพ่ง เนื่องจากเห็นว่ารัฐบาลสามารถใช้กฎหมายอย่างอื่นในลักษณะเดียวกันมาบังคับใช้ได้

ด้าน 6 องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ก็ได้ออกแถลงการณ์เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม ชื่นชมในการตัดสินใจยกเลิกประกาศดังกล่าว ซึ่งนั้นก็ทำให้การเผชิญหน้าระหว่างรัฐกับสื่อผ่อนคลายลง

แต่ 6 องค์กรสื่อ ก็ยังมีข้อเรียกร้องต่อว่า เพื่อแสดงความจริงใจว่า รัฐบาลไม่ได้มีเจตนาที่จะลดทอนเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนและประชาชน นายกฯ ต้องยกเลิกข้อความในข้อที่ 11 ของข้อกำหนดฯ ฉบับที่ 27 ด้วย เพราะมีเนื้อหาเหมือนข้อ 29 ที่ยกเลิกไป อีกทั้งข้อกำหนดฯ ฉบับที่ 1 ที่ออกเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2563 ที่วางขอบเขตการใช้อำนาจที่รัดกุมเฉพาะเจาะจงในสถานการณ์โควิด-19 ยังมีผลบังคับใช้อยู่

ก็ต้องติดตามดูว่า รัฐบาล "ลุง" จะทำตามข้อเรียกร้องส่วนที่เหลืออยู่ขององค์กรสื่อหรือไม่ เพื่อให้สัมพันธ์ภาพระหว่างสื่อกับรัฐ กลับมาเป็นปกติอีกครั้ง ■

Court injunction allows Thaicom to utilise slots

KOMSAN TORTERMVASANA

The Central Administrative Court has issued an injunction that enables SET-listed Thaicom to continue using satellite orbital slots for 10 satellite network filings, including those used by the Thaicom 7 and 8 satellites, after the company's satellite operating concession ends on Sept 10.

Thaicom can continue to use the network filings for Thaicom 7 and 8 until the court rules on a dispute between the firm and the National Broadcasting and Telecommunications Commission (NBTC).

The dispute concerns whether the right to use the slots falls under a concession agreement with the Digital Economy and Society (DES) Ministry or a licence regime under the NBTC.

The dispute arose after the NBTC passed a resolution on May 25 that the company can use the satellite orbital slots for 10 satellite network filings only until Sept 10, when the firm's concession ends.

The company disagreed, saying the right to use the satellite orbital slots for Thaicom 7 and 8 does not fall under the concession, but under a licence for telecom services granted by the NBTC, which means the network filings can be used for the duration of the satellites' lifespans.

Thaicom filed a complaint in July seeking the court's judgment to revoke the NBTC resolution as well as an injunction to suspend the effect of the resolution.

The Central Administrative Court on Aug 9 issued the injunction to suspend the enforcement of the resolution, according to Thaicom.

Thaicom chief executive Anant Kaewruamvongs stressed that Thaicom 7 and 8 are operated under a single licence with the NBTC, which requires a 5.75% licence fee payment. This differs from Thaicom 4 and 6 satellites that come under the DES Ministry's concession under a build-transfer-operate (BTO) agreement.

Thaicom 7 launched into orbit in 2012 and began operating in 2014. Thaicom 8 launched into orbit in May 2016.

Mr Anant said he is uncertain what would happen if the company was

forced to stop using the network filings for the two satellites from Sept 10.

"I understand state agencies have to ensure they do not break the law that bans them from operations that cause damage to state benefits," he said.

DES Minister Chaiwut Thanakamasuntorn said he has yet to look into the dispute, but stated the ministry is in arbitration with Thaicom for both disputes.

The ministry considers Thaicom

7 and 8 satellites to be part of Thaicom's concession and is demanding the company provide revenue sharing. Thaicom disagrees, arguing the two satellites are operated under a licence regime with the NBTC.

Another dispute concerns Thaicom taking the Thaicom 5 satellite out of orbit in February 2020 before the concession expired. The ministry demands Thaicom build and deliver a replacement satellite for Thaicom 5, or pay compensation of around 7 billion baht if it cannot do so.

Thaicom 7 and 8 operate under a single NBTC licence.

ANANT KAEWRUAMVONGS
CHIEF EXECUTIVE, THAICOM